

รายงานการประชุมคณะกรรมการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ ครั้งที่ ๙
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖

ในวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมสำนักทันตสาธารณสุข อาคาร ๔ ชั้น ๖ กรมอนามัย

ผู้เข้าประชุม

๑. นางปิยะดา ประเสริฐสม	ทันตแพทย์ทรงคุณวุฒิ (ด้านทันตสาธารณสุข)	ที่ปรึกษา
๒. นางกรกมล นิยมศิลป์	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านทันตสาธารณสุข)	ประธาน
๓. นางสาวณัฐมนันต์ ศรีทอง	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ	คณะทำงาน
๔. นางสาวณัชชา เปรมประยูร	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ	คณะทำงาน
๕. นางสาวปจรรย์ภัทร นาควาริ	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ	คณะทำงาน
๖. นางสาวจิราพร ชีตดี	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านทันตสาธารณสุข)	คณะทำงานและ เลขานุการ
๗. นางสาวชนิกา โรจน์สกุลพานิช	นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๐๐ น.

วาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ทันตแพทย์หญิงวรางคณา เวชวิธีย์ ผู้อำนวยการสำนักทันตสาธารณสุข ได้มอบหมายให้
ทันตแพทย์หญิงกรกมล นิยมศิลป์ หัวหน้ากลุ่มพัฒนาทันตสุขภาพเด็กปฐมวัยและวัยเรียน เป็นประธาน
การประชุม

มติที่ประชุม รับทราบ

วาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม

- ไม่มี

วาระที่ ๓ เรื่องแจ้งเพื่อทราบ

๓.๑. ข้อตกลงการวิจัยโครงการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ ครั้งที่ ๙ (ระยะที่ ๒)

โดย ทันตแพทย์หญิงกรกมล นิยมศิลป์

สำนักทันตสาธารณสุข ได้ขอรับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)

เพื่อดำเนินโครงการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ ครั้งที่ ๙ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ (ระยะที่ ๒)
จำนวนเงิน ๒,๘๐๐๐,๐๐๐.- บาท (สองล้านแปดแสนบาทถ้วน) ระยะเวลาดำเนินงานตั้งแต่วันที่ ๒๐ ธันวาคม
๒๕๖๕ ถึง ๑๙ มกราคม ๒๕๖๗ โดยมีแผนการดำเนินงาน ดังนี้

กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน	เดือน												
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.
	๖๖	๖๖	๖๖	๖๖	๖๖	๖๖	๖๖	๖๖	๖๖	๖๖	๖๖	๖๖	๖๗
๑. ประชุมคณะทำงานโครงการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ ครั้งที่ ๙ จำนวน ๔ ครั้ง	√				√			√				√	
๒. ดำเนินการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ ครั้งที่ ๙ จำนวน ๒๕ จังหวัด	√	√	√										
๓. บันทึก วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล		√	√	√	√	√	√	√	√	√			
๔. ประชุม/อบรมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ ครั้งที่ ๙						√							
๕. จัดทำร่างสรุปรายงานผลการศึกษา							√	√	√				
๖. ประชุม/อบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพิจารณาและให้ข้อคิดเห็นต่อผลการสำรวจร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ									√				
๗. สรุปและจัดทำรายงานผลการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติครั้งที่ ๙ พ.ศ.๒๕๖๕ - ๒๕๖๖										√	√	√	√

มติที่ประชุม รับทราบ

วาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจจากแต่ละกลุ่มวัย โดย ทันตแพทย์หญิงกรกมล นิยมศิลป์

วันที่ ๘ - ๒๘ มกราคม ๒๕๖๖ สำนักทันตสาธารณสุข ได้ลงพื้นที่สำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ ครั้งที่ ๙ เพื่อประเมินสภาวะสุขภาพช่องปาก ปัจจัยเกี่ยวข้องที่สำคัญ และพฤติกรรมสุขภาพช่องปากของประชาชน โดยดำเนินการสำรวจใน ๑๒ เขตสุขภาพ ๒๕ จังหวัด กลุ่มเป้าหมายในการสำรวจ ได้แก่ กลุ่มเด็กปฐมวัย เด็กวัยเรียนวัยรุ่น วัยทำงาน และผู้สูงอายุ จำนวน ๒๙,๓๔๔ คน ซึ่งขณะนี้ดำเนินการสำรวจไปแล้ว ๑๒ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดแพร่ กำแพงเพชร ปทุมธานี กระบี่ ชัยภูมิ ศรีสะเกษ ฉะเชิงเทรา สตูล ชุมพร ชัยนาท มหาสารคาม และเชียงราย โดยจากการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากการสำรวจเบื้องต้นพบประเด็นที่ต้องตรวจสอบความเรียบร้อยและครบถ้วนของเอกสารภายหลังกลับจากพื้นที่สำรวจ ดังนี้

๑. ความครบถ้วนของเอกสาร ตรวจสอบว่ากลุ่มตัวอย่างแต่ละคนมีเอกสารครบถ้วน ซึ่งประกอบด้วย
 - แบบตรวจช่องปาก
 - แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมสุขภาพช่องปาก
 - ใบยินยอม
 - แบบสัมภาษณ์คุณภาพชีวิต (OIDP) (เฉพาะกลุ่มอายุ ๑๒ ปี ของจังหวัดแพร่ กำแพงเพชร ปทุมธานี กระบี่ ชัยภูมิ และศรีสะเกษ)

๒. การบันทึกข้อมูลทั่วไป

- รหัสประจำตัวกลุ่มตัวอย่าง (ID) ใส่ให้ครบทุกแบบ (ทั้งแบบตรวจ แบบสัมภาษณ์ และแบบสัมภาษณ์คุณภาพชีวิตหรือ OIDP)
- อายุของกลุ่มตัวอย่าง คำนวณอายุจากวัน เดือน ปี เกิดให้ถูกต้อง เนื่องจากบางส่วนมีการเก็บกลุ่มตัวอย่างที่อายุไม่ได้ตามเป้าหมาย
- ช่องระบุเพศ ตรวจสอบความถูกต้องให้ตรงกันทั้งแบบตรวจฟัน แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมสุขภาพช่องปาก และแบบสัมภาษณ์คุณภาพชีวิตเด็ก ๑๒ ปี (OIDP)
- น้ำหนัก และส่วนสูง บันทึกทศนิยม ๑ ตำแหน่ง
- วันที่ตรวจและวันเดือนปีเกิด ระบุเป็นตัวเลข เช่น ๙ มกราคม ๒๕๖๖ ใส่เป็น ๐๙/๐๑/๒๕๖๖
- Location type
 - ถ้าเป็นเขตเมือง (รหัส ID หลักที่ ๔ เป็นเลข ๑ หรือ ๒) >>> Location type ต้องเป็นรหัส ๑
 - ถ้าเป็นเขตชนบท (รหัส ID หลักที่ ๔ เป็นเลข ๓ หรือ ๔) >>> Location type ต้องเป็นรหัส ๒

๓. ไปยินยอม

- ลงวันที่ให้คำยินยอมมาด้วย (ถ้าไม่มีข้อมูล อาจใส่วันที่สัมภาษณ์หรือวันที่ตรวจช่องปากก็ได้)
- เด็ก ๓ กับ ๕ ปี มีลายเซ็นผู้ปกครอง และพยานอีก ๒ คน
- เด็ก ๑๒ ปี มีลายเซ็นผู้ปกครอง ลายเซ็นเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และพยานอีก ๒ คน
- กลุ่มอายุ ๑๕, ๓๕-๔๔, ๖๐-๗๔ และ ๘๐-๘๕ ปี มีลายเซ็นกลุ่มตัวอย่าง และพยานอีก ๒ คน

๔. แบบสัมภาษณ์

- ตรวจสอบให้ครบถ้วน ต้องมีข้อมูลครบทุกช่อง
- คำถามที่ตัวเลือกของคำตอบเป็นเครื่องหมาย ให้ตอบได้เพียง ๑ ข้อ ส่วนคำถามที่ตัวเลือกของคำตอบเป็นเครื่องหมาย ให้ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ

๕. แบบตรวจช่องปาก

- ตรวจสอบให้ครบถ้วน ต้องมีข้อมูลครบทุกช่อง
- ดูรหัสฟันถาวรกับฟันน้ำนม โดยอายุ ๓ ปีจะมีแต่รหัสฟันน้ำนม , อายุ ๕ ปี จะมีได้ทั้งรหัสฟันถาวรและฟันน้ำนม ส่วนอายุ ๑๒ ปีขึ้นไปจะมีแต่รหัสฟันถาวรเท่านั้น
- ดูความสอดคล้องของ status, treatment need, bleeding score, pocket score รวมทั้ง prosthetic status

๖. แบบสัมภาษณ์คุณภาพชีวิต (OIDP)

- ตรวจสอบให้ครบถ้วน ต้องมีข้อมูลครบทุกช่อง
- ดูความสอดคล้องของคำถามและคำตอบ

๗. การเก็บกลุ่มตัวอย่างจากจุดสำรวจเพิ่ม

- ให้ใช้ ID ตาม location จริงที่กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ โดยแบบตรวจให้ใส่ในช่องของจุดสำรวจที่เก็บเพิ่ม (ตามที่อยู่จริงของกลุ่มตัวอย่าง)

๘. เครื่องมือการสำรวจ

- ให้ผู้บันทึก (Recorder) ตรวจสอบเครื่องมือในแต่ละวันก่อนส่งล้างและเมื่อรับคืนหลัง sterile ทุกครั้ง
- เครื่องมือที่ sterile แล้ว แจกพื้นที่ให้ช่วยใส่ของ แพ็คละ ๒๐ ชิ้น เพื่อให้สะดวกต่อการตรวจสอบ

มิติที่ประชุม เห็นชอบ และแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบความเรียบร้อยและครบถ้วนของเอกสารให้ถูกต้อง และส่งเอกสารที่ตรวจสอบแล้วภายในวันศุกร์ก่อนออกสำรวจฯในสัปดาห์ต่อไป

๔.๒ แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ ครั้งที่ ๙

โดย ทันตแพทย์หญิงจิราพร ชิดดี

แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากแห่งชาติ ครั้งที่ ๙ ที่ได้มีการเก็บข้อมูลการตรวจฟัน ในกลุ่มอายุ ๓ ปี ๕ ปี ๑๒ ปี ๑๕ ปี ๓๕-๔๔ ปี ๖๐-๗๔ ปี และ ๘๐-๘๕ ปี ให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลในชุดฟันน้ำนมและฟันถาวรตามประเด็น ดังนี้

- ความชุกการเกิดโรคฟันผุในชุดฟันน้ำนมและ/หรือฟันถาวร
- ค่าเฉลี่ยจำนวนฟันในช่องปากและค่าเฉลี่ยฟันผุ ถอน อุด ของชุดฟันน้ำนมและฟันถาวร
- สัดส่วนของผู้ปราศจากฟันผุในทุกกลุ่มอายุ
- ค่าร้อยละในการมีฟันผุ ฟันถอน และฟันอุด
- อัตราการสูญเสียฟันในกลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ
- ค่าร้อยละของผู้สูญเสียฟันทั้งปาก
- ค่าร้อยละของผู้มีสภาวะปริทันต์ในระดับต่างๆในทุกกลุ่มอายุที่มีการสำรวจ
- ค่าร้อยละของผู้มีสภาวะเหงือกปกติในทุกกลุ่มอายุที่มีการสำรวจ
- ค่าร้อยละของผู้มีสภาวะเหงือกอักเสบในทุกกลุ่มอายุที่มีการสำรวจ
- ค่าร้อยละของผู้เป็นโรคปริทันต์ในทุกกลุ่มอายุที่มีการสำรวจ
- ค่าเฉลี่ยของระดับสภาวะปริทันต์ในทุกกลุ่มอายุที่มีการสำรวจ
- ค่าร้อยละของความต้องการการรักษาโรคฟันผุชนิดต่างๆในทุกกลุ่มอายุ
- ค่าร้อยละของผู้มีฟันปลอม/เทียมในปากจำแนกตามชนิดของฟันปลอม/เทียม
- ค่าร้อยละของผู้ต้องการใส่ฟันปลอม/เทียมในปาก
- ค่าเฉลี่ยของรากฟันผุ รากฟันสึก ในกลุ่มอายุที่มีการสำรวจ
- ความชุกของรากฟันผุ รากฟันสึก ในกลุ่มอายุที่มีการสำรวจ
- ค่าร้อยละของผู้มีฟันตกกระ

- ค่าเฉลี่ยจำนวนคู่สบฟันหลังในกลุ่มอายุที่มีการสำรวจ
- ค่าร้อยละของการมีคู่สบฟันหลังตามจำนวนคู่สบ

มติที่ประชุม เห็นชอบ และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

๑. การแสดงผลผู้มีสภาวะเหงือกอักเสบ ควรแยกตารางการแสดงผลร้อยละของผู้ที่เหงือกอักเสบ และค่าเฉลี่ยส่วนของช่องปาก (Sextant) ที่มีเหงือกอักเสบออกจากกัน
๒. การแสดงผลค่าเฉลี่ย Pocket และ Bleeding ให้แยกตารางแสดงผลออกจากกัน
๓. การรายงานผลข้อมูลการสำรวจสภาวะสุขภาพช่องปากให้รายงานเป็นกลุ่มอายุ แยกรายงาน ฟันน้ำนม และฟันถาวรตามกลุ่มอายุ

วาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

- ไม่มี

สรุปรายงานการประชุม

นางสาวชนิกา โรจน์สกุลพานิช
นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

นางกรกมล นิยมศิลป์
ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านทันตสาธารณสุข)
หัวหน้ากลุ่มพัฒนาทันตสุขภาพเด็กปฐมวัยและวัยเรียน